

Kirkeministeriet

Folketingets Kirkeudvalg
Christiansborg
1240 København K
udvalg@ft.dk

Kirkeudvalget har ved brev af 28. april 2015 bedt om min besvarelse af spørgsmål:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 20. april 2015 fra Humanistisk Samfund, jf. B 107 - bilag 1”

Svar:

Humanistisk Samfund v/talsmand Ole Wolf har bedt om foretræde for Folketingets Kirkeudvalg vedrørende det af Enhedslisten fremsatte forslag om at civilregistreringen skal overgå til kommunerne (B 107) og vedlægger i den forbindelse et notat af 20. april 2015, som jeg har nedenstående kommentarer til.

Det fremgår af notatet, at:

”Staten har uddelegeret en del af sine beføjelser vedr. civilregistrering til Folkekirken.

Den evangelisk-lutherske kirke har som opgave at registrere navngivningen for alle spædbørn i Danmark uanset deres religion. Også navneændringer skal senere i livet meldes til kirken.”

Jeg skal hertil bemærke, at i hvert pastorat er det den kirkebogsførende sognepræst og nogle steder på dennes vegne en kordegn, som varetager opgaven som personregisterfører, der er en statslig og ikke kirkelig arbejdsopgave.

Endvidere fremgår følgende af notatet:

”Man skal konkret henvende sig til kirkekontoret i det sogn, hvor man bor. Det kan ske pr. brev eller personligt. Der er også en elektronisk løsning, personregistrering.dk, hvis man gerne vil undgå at skulle forbi kirkekontoret. Hvis man benytter den, gives der elektronisk besked til det lokale kirkekontor. Den kan kun bruges de første 10 dage efter barnets fødsel.”

Jeg kan oplyse, at det siden den 1. december 2013 har været obligatorisk for borgere at bruge de digitale løsninger på Borger.dk, som stilles til rådighed af Kirkeministeriet. Brugen af de digitale løsninger sker i henhold til Finansministeriets lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om ansøgninger, anmeldelser, anmodninger, meddelelser og erklæringer til offentlige myndigheder, jf. lov nr. 622 af 12. juni 2013.

Borgere, som i henhold til loven er fritaget for at benytte de digitale løsninger, kan dog fortsat henvende til personregisterføreren i vedkommendes bopælsogn eller alternativt sende deres ansøgning hertil.

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
www.km.dk

Telefon 3392 3390
Telefax 3392 3913
e-post km@km.dk

Dokument nr.: 49225/15

Dette dokumentnr. bedes oplyst ved henvendelse til Kirkeministeriet

Dato: 5. maj 2015

Det er regeringens målsætning, at mindst 80 % af borgernes henvendelser skal være digitale med udgangen af 2015.

Ved udgangen af 2014 var digitaliseringsgraden på indgivelse af ansvars- og omsorgserklæring, som anvendes når faderskab for børn af ugifte forældre skal fastslås, på 83 %, mens 96 % af henvendelserne vedrørende begravelse blev modtaget digitalt. Endelig var digitaliseringsgraden ved navngivning på 70 %, mens den ved navneændring var på 75 %.

Med hensyn til de 10 dage, som også nævnes, går jeg ud fra, at dette handler om af ansvars- og omsorgserklæring, som i henhold til børneloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1097 af 07. oktober 2014, kan behandles af personregisterføreren i indtil 14 dage efter fødslen, når faderskabet er anerkendt af faderen. Indgives erklæringen senere skal den indgives til og behandles af Statsforvaltningen.

I notatet er endvidere anført følgende:

”Sådan er det i hele landet, undtagen det tidligere Sønderjyllands Amt. Efter Sønderjylland i 1864 kom under tysk herredømme, besluttede man efter preussisk forvaltningsskik, at civilregistreringen skulle foregå på kommunekontoret. Da Sønderjylland i 1920 kom tilbage til Danmark, besluttede staten ikke at ændre dette. Man regnede med, at resten af landet snart ville følge efter og flytte civilregistreringen til kommunerne. Det skete som bekendt ikke”.

Det er korrekt, at dele af civilregistreringen i Sønderjylland udføres i kommunerne. Undtaget er forhold vedrørende begravelsen, hvor begravelsesmyndigheden også i Sønderjylland er en opgave, som i henhold til begravelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 906 af 25. juni 2013, udføres af den kirkebogsførende sognepræst.

Der henvises i notatet endvidere til:

”Det er også i den evangelisk-lutherske kirke, at dødsfald registreres. Sognepræsten fungerer samtidig som begravelsesmyndighed. Det betyder, at en evangelisk-luthersk præst skal behandle alle anmodninger om begravelse eller ligbrænding, jf. begravelsesloven § 7, skrivelse nr. 12001/1977: ”Borgerlig begravelse må i intet tilfælde finde sted, forinden præsten har truffet sin afgørelse.” Det er derfor også præsten, der skal behandle sagen, hvis de pårørende ikke kan blive enige om, hvordan begravelsen skal finde sted.

I vores nabolande Norge og Sverige sker civilregistrering ved en ren civil myndighed (folkeregisteret og Rigsskatteverket). I eksempelvis Holland har civilregistreringen været uden for kirken siden 1811.”

Jeg skal hertil bemærke, at det ikke er korrekt, som det anføres, at ”Det er også i den evangelisk-lutherske kirke, at dødsfald registreres”.

Dødsfald har siden 2010 skullet registres i CPR af den læge, som udsteder dødsattesten. Registreringen sker på grundlag af lægens indberetning til sund-

hedsmyndighederne, og situationen ved udgangen af 2014 er den, at 80 % af registreringerne sker på denne måde de resterende registreres på grundlag af en dødsattest på papir, som begravelsesmyndigheden som oftest får via bedemanden.

De pårørende til afdøde skal derimod indgive en anmodning om begravelse eller ligbrænding. Dette sker som nævnt ovenfor i 96 % af alle tilfælde digitalt.

Begravelsesmyndigheden skal primært sikre, at afdødes ønsker med hensyn til begravelsen bliver fulgt. Begravelsesmyndigheden træffer sin afgørelse på grundlag af de oplysninger, som indgives af de pårørende.

Kun i de tilfælde, hvor afdøde var medlem af folkekirken, vil begravelsen, medmindre andet er ønsket, ske med gejstlig medvirken.

I notatet anføres det, at der er problemer ved den nuværende ordning, idet den er til ulempe for personer uden for Folkekirken og til fordel for Folkekirken. Der henvises i den forbindelse til følgende:

”Der er eksempler på, at ikke-troende forældre har fået materiale fra Folkekirken stukket i hånden, der argumenterer for, at det er en god ide at få sit barn døbt. Det er ikke acceptabelt, at man som borger udsættes for religiøs agitation, når man henvender sig til en myndighed for at få foretaget en offentlig opgave. Samtidig er placeringen af civilregistreringen et signal til personer uden for kirken om, at deres livssyn er unormalt og mindre fint end det, de fleste bruger her i landet.”

Jeg kan hertil oplyse, at den nuværende ordning naturligvis er baseret på, at personregisterføreren agerer i henhold til de bestemmelser, der er for civilregistreringen. Det gælder selvfølgelig også for folkekirkens personregisterførere.

Siden 2010 har det imidlertid været sådan, at fødselsregistreringen slet ikke påhviler forældrene.

Når en jordemoder, som det er tilfældet ved stort set alle fødsler, medvirker ved fødslen, sker registreringen i CPR på grundlag af det personnummer, som jordemoderen udtager fra CPR-registret. Jordemoderens anmeldelse indsendes i øvrigt i 2 af 5 regioner digitalt via det system, som Kirkeministeriet har udviklet og stiller til rådighed.

På den baggrund er der derfor tale om, at der slet ikke er nogen kontakt omkring fødselsregistreringen, og derfor heller ingen mulighed for at påvirke forældrene.

I forbindelse med behandlingen af lovforslaget om digitale henvendelser har folkekirken fremført, at navngivning – når det sker ved dåb – er baseret på personlig henvendelse. I de tilfælde er der ikke efter min opfattelse noget forkert i at vejlede om dåb, herunder også i de tilfælde, hvor barnet allerede er navngivet, og som oftest fordi et barn ikke mere kan indføres i et af forældrenes pas.

I forhold til den meningsmåling, der henvises til i notatet skal jeg som allerede nævnt henvise til, at fødselsregistreringen sker i CPR og på baggrund af jorde-

moderens anmeldelse, hvorfor målingen må siges at tage sit afsæt i nogle forhold som ikke er, som de fremstilles i undersøgelsen.

Der henvises i notatet til, at civilregistreringen alternativt kan foregå Ved kommunernes borgerservice, hvor man kan få pas, kørekort og sundhedskort, og at det vil være naturligt at placere civilregistrering samme sted og ikke på et religionskontor.

Som jeg gav udtryk for i min tale ved behandlingen af B 107, mener jeg, at såfremt et flertal i Folketinget ønsker at flytte opgaven væk fra folkekirken, så bør det ske til én central placeret myndighed, som eksempelvis kunne være i Indenrigs- og Økonomiministeriet, som CPR-Kontoret hører under. Som jeg også gav udtryk for, mener jeg også, at en sådan beslutning skal afvente at alle borgere er verificeret. Der udstår således fortsat en gruppe, for hvem de retsgyldige oplysninger om blandt andet slægtskab stadig kun fremgår af de håndførte ministerialbøger. Endvidere skal overgangen til digital selvbetjening være taget i brug af stort set hele befolkningen.

I notatet henvises til følgende:

”Det er blevet fremført, at det vil koste penge for staten, hvis det bliver flyttet. Det skyldes, at statens støtte til Folkekirken er organiseret på den måde, at staten betaler 40 % af præsternes løn, mens der ikke betales direkte for varetagelse af civilregistreringen. Staten betaler altså for kristen forkyndelse, mens de ikke betaler for varetagelse af en samfundsopgave som personregistreringen.

Det står imidlertid fast, at Folkekirken bruger cirka 100 mio. kr. på civilregistreringen årlig. Hver enkelt ekspedition koster over 600 kr., inklusive dem der foregår rent digitalt. Det er en høj pris. Området har da heller ikke været omfattet af de løbende effektiviseringer og besparelser, som eller er normale i den offentlige sektor.”

De tal, som er fremført i notatet, ved jeg, at Humanistisk Samfund har fået fra Kirkeministeriet, og de stammer i øvrigt fra 2009 og dermed fra før overgangen til digitale henvendelser, som netop er indført for at effektivisere sagsbehandlingen og på den måde spare betydelige beløb. Kirkeministeriet er netop nu i færd med at færdiggøre en ny opgørelse af udgifterne til civilregistreringen på baggrund af, hvordan arbejdet nu udføres. Opgørelsen baseres på de aktuelt modtagne ansøgninger, hvoraf nogle er digitale og nogle fortsat på papir. Det er min forventning, at ministeriet vil kunne eftersende en sådan ny opgørelse i løbet af mindre end en uge.

Jeg gør opmærksom på, at opgørelsen alene omfatter udgifterne til civilregistrering i folkekirken, men vil i den forbindelse også nævne, at civilregistreringen i Sønderjylland sker ved anvendelse af de digitale løsninger, som er udviklet af Kirkeministeriet og finansieret af folkekirken.

Afslutningsvis vil jeg henvise til, at jeg er meget opmærksom på, at overgangen til digitale henvendelser helt ændrer måden, som civilregistreringen udføres

på, men jeg mener ikke, at tiden endnu er helt moden til at foretage ændringer i de eksisterende ordninger.

Marianne Jelved

/ Torben Stærgaard